

**Mesura de govern per a la implementació
del Pla de Barris contra la desigualtat al barri del Besòs
i el Maresme**

Juliol de 2016

**“The freedom to make and remake our cities and ourselves is,
I want to argue,
one of the most precious yet most neglected of our human rights”
David Harvey, *The right to the city***

Índex

0. Preàmbul	2
1. Justificació	2
2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el Pla de Barris	3
3. Objectius i línies estratègiques	4
4. Projectes motor del Pla de Barris	7
5. Propostes d'actuació Pla de Barris	8
6. Distribució del pressupost	13
7. Implicació ciutadana	13
8. Propostes organitzatives i de gestió	15
9. Avaluació i seguiment	15
10. Calendari	15

» 0. Preàmbul

Barcelona la conformen els seus 73 barris, de molt divers origen històric i evolució. Tots ells tenen elements que sumen per fer de Barcelona un bon lloc on desenvolupar el projecte vital de la seva ciutadania, on fer efectiu el dret a la ciutat, en el seu sentit més ampli. Això no obstant, l'asimètric desenvolupament d'alguns d'ells al llarg del temps, ha generat importants desigualtats socioeconòmiques. En els últims anys, malgrat la recuperació que assenyalen molts indicadors, les diferències territorials han augmentat.

Davant d'aquesta situació, el Govern pren el compromís de treballar per reduir aquestes desigualtats entre els barris, en àmbits fonamentals com els seus habitatges, l'espai públic, l'educació, la salut, i la creació de condicions per a la millora de l'activitat econòmica, definint accions per aconseguir territoris resilents, construïts de la mà de les veïnes i veïns. Cal combinar accions transversals, amb una visió holística i integral, multisectorial, i coordinada de totes les àrees del Govern. El que aquí es proposa constitueix un primer paquet de propostes que caldrà anar revisant i millorant. La reducció de les desigualtats esdevindrà una de les maneres de mesurar l'assoliment d'una Barcelona més justa i feta en comú.

» 1. Justificació: Per què es proposa Pla de Barris al barri del Besòs i el Maresme

El barri del Besòs i el Maresme, en el districte de Sant Martí, és un dels barris que configuren l'Eix Besòs (*mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016, punt 4.1, pàg 7*) i per tant, un dels primers on es desplegarà el Pla de Barris.

Per les seves característiques sociodemogràfiques i d'entorn, aquest ha estat un territori on les administracions hi han destinat recursos extres en múltiples ocasions. En són exemples, entre altres, el Pla de Desenvolupament Comunitari (2006), el Projecte d'intervenció integral (2008) o la Llei de Barris que es va dur a terme durant el període 2008-2012.

Tot i els esforços i les diverses actuacions de millora que s'han dut a terme al llarg dels anys, el barri del Besòs i el Maresme encara segueix tenint una realitat on cal intervenir-hi de forma intensiva i transversal, juntament amb les veïnes i veïns, entitats, organitzacions ciutadanes i la resta d'agents del territori, per tal de reduir indicadors de pobresa i desigualtat que avui per avui són vigents en aquest barri.

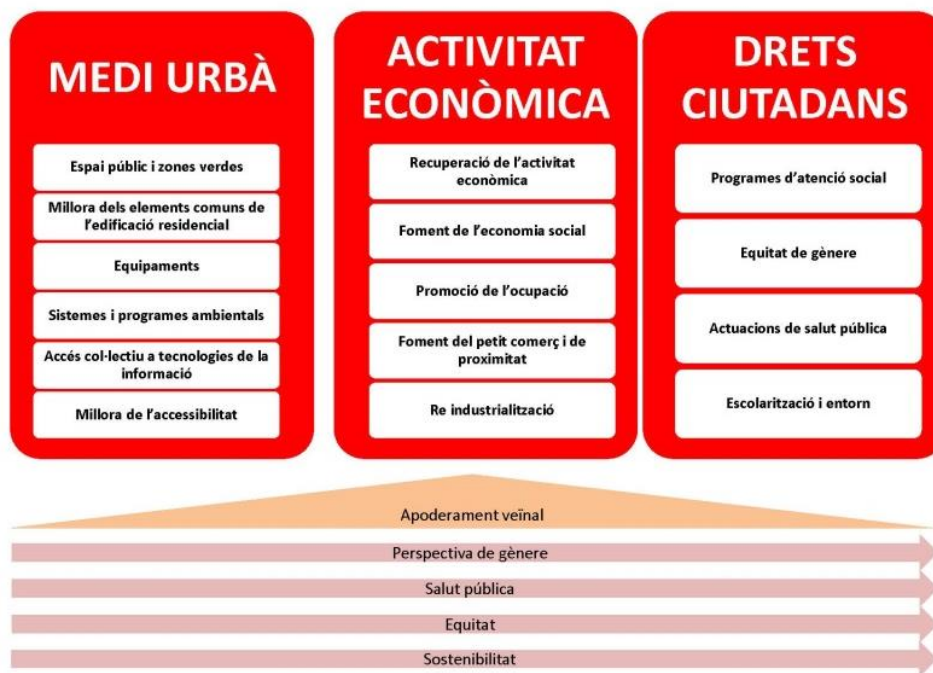
En el quadre adjunt es resumeix en dades aquells indicadors que destaquen, per sobre o sota de la mitjana de ciutat, i que han de ser una alerta per tal que totes les accions a dur a terme en aquest Pla de Barris tinguin com objectiu la seva millora.

INDICADORS SOCIOECONÒMICS	BARRI	BARCELONA
Població. Juny 2014	23.191	1.613.393
Superfície (km2)	1,3	102,2
Densitat (hab/km2)	18.203	15.793
Població per edat (en %)		
0-14	14,0	12,5
15-24	10,2	8,7
26-64	57,4	57,3
65 i més	18,4	21,4
Població per lloc de naixement (en %)		
Barcelona	43,9	51,9
Resta Catalunya	5,0	7,5
Resta Espanya	21,2	18,4
Estranger	30,0	22,2
Població per nacionalitat		
Epanyols	76,4	83,7
Estrangers	23,6	16,3
% Titulats superiors i CFGS (1)	9,1	28,4
Població de més de 65 anys que viu sola (%) (2)	26,8	25,6
Índex de sobreenvelliment (3)	63,1	53,5
Nombre d'aturats registrats (4)	2.100	99.056
Pes de l'aturat registrat (% aturats/població 16-64)	13,80	9,47
Renda familiar disponible per habitant (2013)	58,9 (posició 58)	100,0 (mitjana)

Com no podia ser d'un altra manera, si partim que el nivell de salut d'una població és el resultat de la combinació de condicionants com ara la renda per càpita, els nivells d'atur, el grau d'estudis assolit, la qualitat dels habitatges o l'entorn urbà, entre altres, no ens ha de sorprendre que els resultants de l'informe corresponent al 2014 fet per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) situí al barri del Besòs i el Maresme com un dels 18 territoris que concentren els pitjors resultats en salut de la ciutat.

» 2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el pla

La mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 (*punt 2, pàg. 4*) justifica extensament el per què cal intervenir de forma transversal així com quin són els àmbits estratègics on cal incidir i quins són els principis que els han de regir, que de forma resumida queden exposats a continuació:

El Pla de barris del Besòs i el Maresme pretén omplir de contingut i accions cada un d'aquests àmbits, tenint en compte les característiques pròpies del seu territori i les seves especificitats.

» 3. Objectius i línies estratègiques del Pla de Barris del Besòs i el Maresme

En la mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 es defineix quin és el marc conceptual, els seus principals trets i quins són els objectius principals (*punt 3 pàg.4*). Aquests objectius, comuns a tots els barris que tenen Plans de Barri, són vàlids també quan fem referència al barri del Besòs i el Maresme i es desenvolupen a partir de les línies estratègiques que definim a continuació:

OBJECTIUS GENERALS

- **Recuperar i impulsar l'activitat econòmica al barri del Besòs i el Maresme**, a través de la reactivació i impuls del comerç de proximitat, consolidant i reforçant l'activitat industrial local, activant les iniciatives d'economia social i col·laborativa i a través dels Plans d'Ocupació Comunitària.
- **Fer front als dèficits urbanístics que té el barri** (degradació de l'espai públic, dificultats d'accessibilitat, escassetat de zones verdes...), a la baixa qualitat de l'habitatge i la manca d'equipaments, així com fomentar la seva accessibilitat i centralitat. També es treballarà en els dèficits de mobilitat i connexió entre barris.
- **Establir accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població** que resideix al barri del Besòs i el Maresme, amb especial atenció a

aquells que més ho necessiten (infants, gent gran, joves en situació d'atur, població immigrada,...).

- **Apoderar els veïns** per tal d'organitzar-se i establir objectius i actuacions de millora de la vida col·lectiva al barri, tot impulsant les pràctiques d'innovació social i la co-producció de polítiques.
- **Innovar i modificar les formes de treball de l'administració pública**, generant espais de col·laboració i transversalitat per projectes, canviant la forma d'interacció amb la ciutadania.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PLA DE BARRIS DEL BESÒS I EL MARESME

EDUCACIÓ:

➤ **Crear un projecte educatiu, transformador, integral i singular.**

Cal promoure nous programes socio-formatius i coeducatius a les escoles i aprofitar la singularitat de l'Institut Rambla Prim per iniciar aquest nou projecte educatiu i seguir i potenciar el treball que ja es fa amb la resta d'escoles des del propi Dte. i des del Consorci-IMEB. S'ha de promoure un treball conjunt amb St. Adrià en el tema educatiu. Cal entendre les escoles (sovint d'alta complexitat) com a centres d'educació integral, on calen programes d'atenció als infants i les seves famílies més enllà de les classes reglades, amb una atenció continuada al llarg de la vida educativa que lluiti contra l'abandonament i el fracàs escolar integrant una perspectiva interseccional que, a la vegada, faciliti la transició a la vida. Entendre les escoles com a eines per potenciar l'excel·lència, però també el recolzament psicosocial i l'acompanyament dels i les joves i adolescents, treballant des dels valors, la diversitat, l'autoestima, el gènere...

➤ **Promoure l'educació en el lleure, la cultura, la música i la pràctica de les arts escèniques, com a eina transformadora i socialitzadora.**

L'esport, la música, la cultura i les arts en general, treballades des del lleure, es converteixen en grans eines socialitzadores i educadores. Les corals i bandes que estan sorgint al barri, així com els espais esportius que ja funcionen, s'han de potenciar i utilitzar per treballar la igualtat de gènere, la cohesió entre col·lectius, reconduir certes dinàmiques que actualment es porten a terme especialment a l'espai públic, generar autoestima i sentiment de pertinença i obrir nous mons als veïns i veïnes. Cal reforçar i promoure els treballs de recuperació de memòria històrica del barri.

DRETS DE CIUTADANIA:

➤ **Treballar per la millora de la convivència i la integració de diferents col·lectius i fomentar la participació dels veïns i veïnes i de les entitats del barri.**

L'existència de diferents col·lectius que no participen de la vida comunitària, aïlla i fa més vulnerable aquesta població. Cal treballar perquè s'impliquin en projectes comunitaris, creant-ne d'específics centrats en les seves necessitats i interessos. S'ha d'aprofitar la feina que ja fan algunes de les entitats que treballen al barri amb les dones promovent i creant espais per la seva plena participació, tenint en compte les seves necessitats i experiències concretes.

➤ **Facilitar les opcions saludables**

Les condicions de vida precàries de joves, persones adultes i gent gran dificulten la seva capacitat i motivació per seguir conductes saludables. El Pla ha de fomentar programes que facilitin l'adopció d'aquestes conductes.

Cal aprofitar la feina que ja es fa des de les escoles amb el programa “menjadors escolars” pel que fa a la millora dels hàbits alimentaris dels infants i joves.

➤ **Disminuir l'escletxa digital i facilitar l'accés als recursos TIC als col·lectius més vulnerables.**

L'accés a internet i els seus recursos, en el s.XXI, ha de ser un dret. Cal vetllar perquè aquelles famílies o col·lectius que no poden accedir-hi per falta de recursos o formació, trobin el suport i els espais necessaris per fer-ho. Cal utilitzar les TIC com a eines socialitzadores i transformadores.

ACTIVACIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ:

➤ **Fomentar l'ocupació promovent programes de formació i ocupació vinculats al territori.**

Cal adaptar la formació i ocupació al perfil socio-econòmic del barri i cal vincular el potencial del teixit empresarial i comercial veí del mateix barri -com el del Fòrum o el Campus Universitari del Besòs- als programes d'ocupació, així com l'autoocupació i l'economia social i solidària a partir d'experiències que ja s'estan portant a terme al barri, com el menjador solidari, els tallers de costura o la professionalització de l'economia de les cures. La formació contínua i el seguiment personalitzat poden millorar fortament les possibilitats d'èxit de joves i persones adultes, tot incorporant la perspectiva de gènere per tal de tenir en compte la situació específica de les dones en relació al mercat de treball.

Cal fomentar la ocupació local des de les pròpies actuacions que es desenvolupen dins el pla de barris, com les possibles actuacions en rehabilitació d'habitatges.

➤ **Treballar per a la dinamització comercial i empresarial i per l'activació de locals i naus buides i per un desenvolupament econòmic sostenible.**

Potenciar i dinamitzar el comerç existent, afavorir l'activació de locals buits o naus buides en el cas de la zona del 22@ que pertany al Besòs-Maresme. Aprofitar les millores del Mercat Municipal del Besòs per promoure el comerç de proximitat i explorar la implantació de noves economies socials que puguin afavorir l'ocupació.

MEDI URBÀ:

➤ **Millorar els espais públics degradats, en desús o pendents de transformar, promoure els eixos “cívics” del barri més enllà de la Rambla Prim.**

Vincular la millora de carrers (mobiliari, jocs infantils, arbrats) a la potenciació i dinamització d'eixos cívics. El carrer d'Alfons el Magnànim pot clarament agafar aquest rol, complementari de la Rambla Prim. Dignificar, rehabilitar i millorar la percepció de seguretat de d'una perspectiva de gènere dels espais públics que són centrals i que la seva degradació perjudica el desenvolupament normal de la “vida pública” de veïns i veïnes. Fomentar i facilitar nous espais de relació que posin al centre la vida quotidiana. Millorar les connexions del barri amb espais límit com l'eix Pere IV, la Gran Via, Diagonal Mar i Sant Adrià de Besòs, i abordar millores pendents en àmbits afectats urbanísticament com les “casetes de Maresme”

➤ **Promoure la rehabilitació dels habitatges, la millora de l'accessibilitat als edificis i intervenir en la gestió dels pisos buits i les seves conseqüències.**

Cal que els programes d'ajudes a la rehabilitació arribin a la població amb menys recursos i resolde els problemes que dificulten els acords necessaris per tirar endavant algunes de les obres, en especial atenció a millores que puguin reduir la pobresa energètica. Promoure la dignificació dels interiors dels pisos i dels edificis, treballant amb els comunitats que hi viuen. S'ha d'aprofitar el coneixement dels equips d'escales per fer un treball personalitzat amb les comunitats de veïns, més enllà de la pròpia rehabilitació.

Es necessària també una intervenció en les problemàtiques de convivència i vulnerabilitat que es deriven de les males pràctiques en pisos buits. Cal explorar vies de recuperació de pisos buits per a col·lectius vulnerables.

➤ **Millora, rehabilitació/adaptació i dignificació dels equipaments o espais comunitaris existents i exploració de noves necessitats i nous usos.**

Cal vetllar perquè els veïns i veïnes tinguin un sistema d'equipaments adaptat a les seves necessitats i en un perfecte estat de conservació i manteniment. Aprofitar la transformació de l'antic Cinema Pere IV per explorar demandes de nous espais comunitaris (espai familiar, espai jove). Facilitar l'obertura dels equipaments més enllà dels horaris habituals.

» 4. Projectes motor del Pla de Barris del Besòs i el Maresme

Durant el procés de definició de propostes i accions que han de configurar el Pla de Barris de cada territori han anat destacant algunes "idees força" que, per les seves característiques, s'anaven configurant com a projectes centrals. Aquests han demostrat la capacitat d'incloure accions a generar des de diferents àmbits de forma molt transversal i la capacitat d'aglutinar molts dels principis rectors. Són aquests projectes, als que anomenen motors, els que acabaran sent el senyal d'identitat d'un Pla de Barris i els que han d'implicar els veïns i veïnes en el procés de transformació iniciat.

En el cas del Pla de Barris del Besòs i el Maresme aquests projectes motors són:

a) **BARRI ÉS ESCOLA**

L'educació com pal de paller de la transformació social. Impulsar un nou projecte educatiu de barri, que faciliti iniciar un canvi en la forma com s'aborda l'educació en els centres del Besòs i el Maresme, que permeti entendre l'educació des d'una visió molt més transversal i integral, que permeti convertir l'educació en una eina real de transformació social. Això cal fer-ho tant a dins com fora de l'horari lectiu reglat, en sinergies amb els professionals del món educatiu, del lleure i tot el teixit associatiu, interrelacionant tota mena d'activitats i projectes educatius, culturals, musicals i esportius.

b) **FORMACIÓ I OCUPACIÓ**

El Pla de Barris planteja accions d'activació econòmica que permetin tenir un retorn social dins el propi barri i que puguin articular-se dins un projecte concret.

Rehabilitar i millorar la seu actual de la cooperativa Gregal, vinculant-la a un projecte de formació i ocupació en el camp de la hostaleria, Transformar i millorar el mercat municipal per dinamitzar i activar el comerç de proximitat i apropar-lo a noves activitats

culturals seria el segon vector que persegueix el pla. Lligar aquest projecte d'activació del comerç de proximitat a l'activació dels locals de la plaça Palerm per a usos comunitaris o artístics que ja preveu el Districte, seria el complement que hauria de donar transversalitat i potència als projectes que es plantegen des del propi pla.

c) ESPAI PÚBLIC PER LA CONVIVÈNCIA

La millora de la convivència i la cohesió entre diferents col·lectius del barri ha de fer-se a través de projectes innovadors que treballin des de l'espai públic i des dels espais comunitaris, millorant-los o creant-los de nou si és necessari, per afavorir-ne el seu ús. És per tant una prioritat del Pla de Barris garantir aquest sistema d'espai comunitari entès no solament com espais físics, sinó també com a espais de relació.

Per això, el Pla de Barris també vol incidir en com s'afronta la dinamització i apropiació d'aquests espais, afavorint els usos comunitaris i vetllant per tal que tots els col·lectius puguin gaudir-ne.

» 5. Propostes d'actuació del Pla de Barris del Besòs i el Maresme *

EDUCACIÓ

1. Donar suport al Consorci d'Educació/IMEB en l'articulació de la xarxes existents que ja tracten el tema educatiu (des de diferents àmbits i des d'una forma comunitària) per generar el Pla Educatiu de Barri.

L'educació és un pilar central en el programa del Pla de Barris de Besòs Maresme. Per això és important que el desplegament del Pla pugui afavorir i facilitar els objectius que ja es preveuen des d'altres sectors de l'Ajuntament. En aquest sentit, el Pla de Barris, conjuntament amb el Districte de Sant Martí, ha d'afavorir i facilitar l'articulació del Consorci d'Educació i l'IMEB amb les xarxes que ja treballen l'educació al barri per tal que es pugui redactar aquest Pla Educatiu del Besòs Maresme

2. Crear un nou projecte educatiu integral i professionalitzador a l'Institut Rambla Prim.

Una de les apostes del Pla de Barris és permetre el canvi de model educatiu d'alguns dels centres per tal d'adaptar-los al context i situació social del barri. Seguint l'aposta del Consorci d'Educació, es busca oferir un aprenentatge al llarg de la vida (Long Life Learning-LLL). Un procés que comença els primers anys de la vida i que ha de tenir, necessàriament, una continuïtat durant tota l'etapa escolar, l'ensenyament post obligatori, i la formació professionalitzadora de la vida adulta, tant sigui en una consideració de formació professional inicial, o de formació professional per a l'ocupació.

Això ha de permetre una millor atenció als joves a l'hora de fer la transició a la vida laboral i un acompanyament als adults que han de reorientar la seva vida laboral.

En el cas de l'Institut Rambla Prim, es vol iniciar ja pel curs 2016-2017 un programa educatiu amb acreditació de competències amb el gremi d'electricitat i cursos ad hoc amb empreses o Bcn Activa.

3. Generar accions de suport a les escoles que millorin les tasques socio-educatives que ja es fan amb joves i famílies.

La tasca socio-educativa de les escoles és primordial per transformar i potenciar les sortides laborals i vitals dels infants i joves. En barris amb una complexitat social important, cal entendre les escoles com a centres d'educació més enllà de les classes reglades, implicant-hi les famílies, adaptant-se a les realitats socials de l'entorn i mantenint una atenció continuada dels alumnes al llarg de la vida educativa i en la transició a la vida laboral.

Des de l'IMEB i el Consorci d'Educació ja preveuen accions en aquesta línia, a través del programa d'Escoles Enriquides.

El Pla de Barris ha de permetre la implementació d'aquest programa a les diferents escoles de Besós i Maresme, que basa la seva acció en:

- **Lideratge pedagògic i equips potents com a clau de l'èxit.** Facilitar la formació del professorat més enllà d'allò normatiu, fidelitzar els equips potents, assessorar els centres per innovar els mètodes i fer-los participants dels
- **Escola a Temps complet:** Ampliar l'oferta horària més enllà de les hores lectives donant accés a l'alumnat a activitats extraescolars lúdiques, expressives, artístiques, de suport educatiu i esportives per una educació integral
- **Servei de menjador universal, necessitats educatives cobertes:** Que el pagament de quotes deixi d'interferir en l'escolaritat dels infants, en la gestió educativa dels equips docents i en les relacions escola-família
- **Treball coordinat amb serveis socials i salut:** Garantir que totes les intervencions socials, educatives i de salut que s'adrecen a un mateix infant i la seva família estiguin coordinades i vagin en la mateixa direcció, implementant, si cal, la presència periòdica de la treballadora social de zona en el mateix centre educatiu.

4. Promoure experiències d'educació en el lleure de base comunitària i apropar la formació escènica/musical/ als infants i joves del barri

El lleure educatiu afavoreix la responsabilitat, la cohesió social i el compromís ciutadà a partir de processos educatius i pedagògics. La formació artística, és en sí mateixa, una eina socialitzadora i transformadora a nivell educatiu.

En el marc del Pla de Barris, es contempla promoure experiències d'educació en el lleure de base comunitària al barri del Besòs Maresme, així com promoure la formació artística als joves del barri, amb el propòsit d'afavorir arrelament i continuïtat d'aquestes iniciatives. Aquestes experiències es treballaran amb escoles, entitats del lleure, escoles de música i circ o col·lectius i entitats arrelades al territori.

Pel que fa al lleure educatiu, s'adreçaran a infants i joves d'entre 3 i 18 anys, amb activitats de cap de setmana i vacances principalment. Formaran part d'una oferta col·lectiva que comporti una dimensió relacional i de vida de grup entre els nens i les nenes participant i que promogui la participació activa de nois i noies i les seves famílies.

De la mateixa manera, es promourà i facilitarà la formació dels educador o es facilitaran els recursos a les entitats per tal de poder implementar projectes en aquesta línia.

Pel que fa la promoció dels projectes artístics, es consolidarà el programa de música a les escoles i s'impulsaran programes que vinculin arts i educació, intentant implicar col·lectius o equipaments artístics del barri com la Central del Circ en els programes educatius.

DRETS SOCIALS

5. Crear eines per la millora de la convivència i la integració a través de l'esport.

L'esport és una eina a través de la qual es pot treballar la cohesió, els valors i la integració. Potenciar els espais on es pot practicar esport de forma lliure o dinamitzada, facilitar l'accés dels joves del barri als recursos i equipaments esportius que ja existeixen i generar projectes educatius vinculats a aquests mateixos equipaments. Promoure la pràctica d'esports que faciliten la integració de col·lectius que sovint no troben els espais on relacionar-se, promoure l'esport base i facilitar les escoles esportives.

Possibles accions:

- Apropar equipaments esportius al barri (Rocòdrom, escola de vela, bosc urbà...) aprofitant a través de programes municipals ja existents (beques per extra-escolars), o creant convenis específics amb aquests equipaments esportius, per facilitar l'accés de nois i noies joves sense recursos.
- Estudiar la possibilitat de generar un projecte esportiu integrador lligat al Centre esportiu Francesc Abat.
- Promoure els equips de criquet femení i masculí.
- Dinamitzar les pistes vermelles.

6. Activar projectes que fomentin la convivència i la cohesió entre diferents col·lectius.

El treball de la convivència és clau per garantir una barri cohesionat i fort socialment. El Pla de Barris ha de ser capaç d'engegar projectes concrets des del territori que puguin abordar el treball amb diferents col·lectius des de diferents àmbits. Promoure projectes innovadors que facilitin l'apropament de col·lectius que sovint no participen de la vida comunitària, generar espais de trobada que facilitin el treballar amb aquests col·lectius,

aprofitar els seus centres d'interès per treballar projectes que difícilment es podrien abordar des d'una lògica més clàssica.

Aquest treball per la convivència, no s'ha de treballar només des de l'espai públic o des d'espais comunitaris, sinó que també cal abordar-lo des de dins de les comunitats de veïns, a través de projectes específics.

Possibles accions:

- Potenciar i promoure el programa d'activitats a l'estiu en places i equipaments (Estiu al Barri).
- Donar suport als recursos d'acollida i seguiment a la població nouvinguda.
- Donar suport al projecte interreligió del districte
- Promoure projectes comunitaris amb dones i persones de cultures diverses .
- Potenciar els projectes que desenvolupen els agents del territori, com els APCs, els equips de Prevenció a l'Espai Públic i els Equips d'escales o el Pla Comunitari, per treballar la cohesió dels diferents col·lectius: why violence, convivim...

7. Activar programes que facilitin els hàbits saludables i millorin la salut dels veïns i veïnes:

Partint de la diagnosi feta per Salut als Barris al 2013 i del treball fet fins a dia d'avui, el Pla de Barris ha de afavorir l'impuls dels projectes que aborden la salut garantint la continuïtat plurianual dels programes que des de Salut Comunitària es considerin prioritaris. De la mateixa manera ha de servir per provar projectes pilot i avaluar-ne els resultats de cara a implementar-los de forma més continuada.

Possibles accions:

- Treballar la salut des d'una mirada preventiva i segons les prioritats definides per l'Agència de Salut Pública: família, embaràs adolescent, joves, gent gran i adults.
- Donar suport als projectes que fomenten l'envelliment saludable: Activa't, Escola de Salut, Acompanyaments a persones grans, Baixem al carrer.
- Crear programes per facilitar els hàbits saludables i l'educació en valors.
- Crear i promoure programes de salut amb mirada intercultural i de gènere: suport al projecte MAISA, entre d'altres
- Iniciar programes que incideixin sobre la salut mental en persones aturades de llarga durada.

ACTIVACIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ

8. Activació dels locals de la plaça Palerm.

La urbanització de la plaça Palerm que ja preveu el districte, ha d'anar acompanyada d'una activació dels locals que actualment hi tenen façana.

El Pla de Barris promourà l'activació d'aquests locals amb nous usos, ja siguin comercials, comunitaris, culturals o artístics, intentant sempre que la seva activitat pugui revertir sobre una millora dels usos socials de la pròpia plaça

9. Cooperativa Gregal. Nou projecte de menjador social vinculat a un projecte de formació/ocupació en el ram de l'hosteleria.

El Pla de Barris planteja rehabilitar i millorar la seu actual de la cooperativa Gregal amb la voluntat de millorar i repensar el projecte del menjador social, vinculant-lo a un projecte més integral que també pugui acollir una escola de formació en el camp de l'Hosteleria i la cuina, que pugui servir de pont amb tot el teixit empresarial del Fòrum District.

10. Complementació de les millores previstes al Mercat Municipal

El Mercat de Besòs Maresme funciona com un pol comercial al barri però té deficiències funcionals i de conservació no resoltes. Pla de Barris ha de permetre, juntament amb la inversió prevista per l'Institut de Mercats de Barcelona, millorar la part exterior del Mercat per fer-lo més atractiu, per incloure nous usos i facilitar que pugui generar sinèrgies amb l'entorn comercial més proper.

MEDI URBÀ

ACTUACIONS QUE DESPLEGARÀ EL PLA DE BARRIS:

11. Millorar l'espai públic per afavorir-ne l'ús ciutadà i comunitari.

La transformació de l'espai públic que es planteja des del pla de Barris, ha d'anar enfocada a facilitar els usos socials d'aquests espais. Afavorir les relacions entre persones, potenciar els espais de joc infantil, incorporar millores que tinguin en compte el factor de gènere i la gent gran... Prioritzar aquelles millores urbanes que facilitin els recorreguts a peu entre diferents punts de barri i que possibilitin la vida social i comunitària.

Possibles accions:

- Potenciar l'Eix Alfons el Magnànim com a eix cívic. Millorar-ne la urbanització, els espais de joc infantil, l'arbrat, espais d'estada.
- Explorar la possibilitat dels solars del carrer Maresme i el carrer Perpinyà per fer projectes comunitaris. Com per exemple horts urbans.
- Complementar la intervenció en el conjunt de cases del carrer Maresme per dignificar-ne l'espai públic.
- Pacificació del carrer Perpinyà

12. Millorar el sistema d'equipaments per a usos comunitaris.

Ampliar i millorar els espais comunitaris és ampliar les possibilitats de reforçar i promoure projectes que puguin treballar la cohesió i l'enfortiment de les xarxes veïnals. El Pla de Barris ha de poder resoldre demandes d'espais comunitaris pendents, promoure serveis municipals de proximitat que puguin treballar amb els veïns des de propi territori o millorar els espais comunitaris que ja existeixen.

Possibles accions:

- Activar l'espai de l'antic cinema Pere IV. Iniciar procés per definir-ne els usos, encarregar projecte i complementar l'execució de la rehabilitació
- Millora del Centre Cívic Besós
- Centre Pilot de Serveis Socials al territori

13. Millorar la connexió entre la Rambla Prim i el Fòrum per apropar el barri amb el front marítim.

La connexió del Barri del Besòs amb el front marítim és, a dia d'avui, un tema no resolt. El creuament de vies rodades i transport i el propi final de la Rambla Prim, no afavoreixen un pas fàcil entre la Rambla i el Fòrum i dificulta que el barri connectar d'una forma senzilla amb el mar. Aquest fet, sumat a l'arribada del nou campus universitari, obliga a replantejar-se aquesta connexió i a preveure les millores necessàries per resoldre-la.

14. Promoure la rehabilitació i millora dels habitatges i la millora de la convivència de les comunitats de veïns i veïnes.

La rehabilitació dels habitatges i la instal·lació d'ascensors és una necessitat en bona part del barri. Des de la Gerència d'habitatge i des de la pròpia Oficina d'Habitatge ja es gestionen unes ajudes específiques per aquest territori. Tot i així no sempre és fàcil arribar als acords necessaris dins les comunitats per poder tirar endavant les obres o no sempre és fàcil fer la tramitació de les ajudes.

L'acció del Pla de Barris es planteja des d'un acompanyament personalitzat a les comunitats. Un acompanyament que faci possible els acords, faciliti la tramitació de les ajudes i pugui col·laborar en la resolució de conflictes dins les pròpies comunitats a través del reforç dels equips de mediació.

El Pla de Barris, a la vegada també ha de servir per millorar les dinàmiques participatives existents. Ha de generar noves formes de treballar veïns i veïnes-administració i promoure formes de participar més comunitàries.

» 6. Distribució del pressupost

El pressupost previst per el Pla de Barris de Besós Maresme és de 13.622.500 €, dels quals 10.352.500 € es destinaran a inversió en equipaments comunitaris o millora de l'espai públic i habitatge i 3.270.000 € es destinaran a programes socials, educatius, culturals, de salut o de dinamització econòmica.

» 7. Implicació ciutadana: Participació, Coproducció i Acció Comunitària

Una de les línies estratègiques del programa del Pla de Barris del Besòs i el Maresme és l'apoderament veïnal com un dels elements que pot contribuir a la millora del barri i a la reducció de les desigualtats. La implicació dels veïns i veïnes, així com del teixit associatiu o els agents i serveis del barri en la transformació de l'àmbit local és indispensable per a l'èxit del programa i ha de respondre a una nova lògica relacional que inclogui la participació, la coproducció i l'acció comunitària.

» 7.1. Elaboració participada del Pla de Barris del Besòs i el Maresme

La participació ciutadana és present en tota l'execució del projecte, però de forma especial durant el període d'elaboració. La redacció del pla es va començar a treballar partir d'una diagnosi compartida, creada amb les aportacions i estudis tècnics dels Districtes i de les àrees municipals, així com de les propostes recollides en el procés del PAM/PAD i de trobades amb entitats del barri.

La diagnosi i les primeres línies de treball es van presentar en una sessió oberta el passat 19 de maig, al centre cívic del Besòs on van assistir 150 persones aproximadament.

En el període **d'elaboració de propostes** es va dur a terme un taller que tenia per objecte recollir propostes d'actuacions i els agents necessaris per a dur-les a terme. Aquesta sessió es va realitzar el passat 7 de juny al Centre Cívic del Besòs amb la participació de 87 persones.

La sessió proposava dividir als i les assistents en 3 grups, un per cada àmbit, i debatre a través d'unes fitxes el conjunt d'accions proposades. Un cop fet aquest debat per àmbits i per grups es posava en comú el conjunt de propostes a la totalitat dels assistents.

Un cop fet el buidat de la sessió participativa, s'han valorat les aportacions i s'han inclòs aquelles que són viables i són competència del Pla de Barris. De les 102 propostes extretes de la sessió de participació, 80 han estat incorporades i les 22 restants no s'han pogut incorporar perquè no eren competència del Pla de Barris o bé eren actuacions que ja s'estan realitzant.

El **retorn de les propostes** sorgides del taller, el seu ordenament i inclusió dins de les diverses línies estratègiques del pla s'ha realitzat en el marc del Consell de barri el dia 5 de juliol.

» 7.2. L'execució col·lectiva: Participació, coproducció i acció comunitària

L'execució del pla de barris és vol fer de forma participada. Per això es tenen en compte les següents premisses:

- »Treball amb els serveis del barri.
- »Potenciar i articular les experiències ja existents.
- »Enfortiment del teixit associatiu.
- »Treball amb col·lectius.
- »Treballar per projectes.

Amb això és vol implicar a les persones del territori i a les entitats.

Per tal d'implicar a la ciutadania en el Pla de Barris existiran tres nivells de participació:

El Grup impulsor del Pla de Barris. És un òrgan de seguiment del Pla continuat en el temps que te per objecte vetllar pel desplegament del pla de barri i garantir la participació dels i les

veïnes. Està format per entitats i veïns i veïnes del barri com una comissió del consell de barri. En el cas del Pla de Barris del Besos i el Maresme aquest grup es constituirà després de la seva presentació al Consell de barri.

Grups de treball. Són grups de durada determinada que tenen per objecte dur a terme un projecte endavant. Treballen àmbits o projectes motor. I s'encarreguen de dissenyar i planificar les propostes, actuacions o projectes. En són membres aquelles persones o entitats que ho desitgin i una persona del grup formarà part del grup impulsor. En el cas del Pla de Barris del Besòs i el Maresme aquests grups es constituïran de forma escalonada i a mida que es vagin desenvolupant els projectes, a partir del mes d'octubre del 2016.

Processos concrets. Són aquells processos que es duen a terme per actuacions concretes i quan ja estan en la fase d'execució. En formen part els veïns i veïnes més directes o persones interessades. És creen i es dissolen un cop l'actuació ja està executada.

» 8. Proposta organitzativa i de gestió

Aquest apartat es troba desenvolupat en la mesura per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 (*punt 7 pàgs 20 i 21*).

» 9. Avaluació i seguiment

Aquest apartat està descrit en la Mesura per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 (punt 8 pàg. 21) . Resta pendent crear el Consell d'Avaluació i Seguiment , que ha d'estar format per representants de l'Ajuntament de Barcelona i de les entitats veïnals i del territori. Aquest consell es crearà durant l'últim trimestre de l'any.

» 10. Calendari

El full de ruta del Pla de Barris de Besòs Maresme és presenta el 6 de juliol del 2016 en el marc del plenari del Districte de Sant Martí, juntament amb el document definitiu del Pla de Barris i es començarà a desplegar a la tardor del mateix any.

Les actuacions es duran a terme al llarg de la vigència del Pla de Barris, entenent que aquestes es poden d'allargar fins al desembre del 2020, moment en el qual s'ha d'haver executat el 100% de les actuacions previstes.